

9846

فین السرائر جلد اول

هر حق محفوظ قالمق اوزره معارف عمومیه نظارت جلیله سی امر
ورخصتیه ترتیب و طبع اولنمیشدر

انات مطاب ابتدایه منک او منجی من من مخصوصدر

« طبعه ثالثه »

مطبعة عامره نك مهری بولنمیان نسخه لر ساخته در

۱۳۱۹

فیثاتی ۱۰ پاره

قیرلر خواجه سی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمین . وصلوات الله تعالی وسلامه علی خیر خلقه محمد
سید المرسلین . وعلیهم وعلی آله وصحبه اجمعین .

چو جققلر ! انسان قسیمی عقللی ، فیکرلی بر مخلوق اولدینندن یالکیز
بر کورنشدن عبارت دکلدرد . انسانلرک کوزه کورینور بر قابی اولدیغی
کبی برده کوزه کورنمز بر روحی واردرد . بوراده روحدن مقصود من
حیوانلرده دخی بولنان حیاتدن بشقه بر معنادر .

انسانک میدانده اولان قالبنه « جسد » و « بدن » تعبیر اولنور که ،
آنک برشیدن خبری یوقدر . شو قدر که حیات سببیله انسان اوشومکه
وايصمغه وصوصامغه و آجیقمغه او واسطه ایله معروض اولور .

میدانده اولمیان و او حیاتدن بشقه اولان روحنه نفس ناطقه و جوهر
عقل و عرفان تعبیر اولنور که اطف حق ایله بوهرشیئی آکلار و اوسایده
انسان الک مکمل بر مخلوق اولور .

ظاهر بدنلری ایچون هر کس بیه جکه وکیه جکه وبارینه جق مکانه
محتاج اولدیغی کبی باطن حاللری و مکملیت عقل و عرفانلری ایچون دخی
ایمان و عمله محتاجدر . ظاهر لرنجه انسانلرک محتاج اولدقلری شیئلری عادتلر
تعیین ایتمکه وهر کس او خصوصارجه عاده تابع اولوب کیتمکه در .
باطنلری ایچون محتاج بولندقلری شیلری — که برنجیسی ایمان ، ایکنجیسی

عملدر — تعیین ایلله جک شی دین و شریعتدر . بزم دین و شریعتیز اسلامدر .
 او بزم عاداتیزه دخی اصول و آداب تعیین ایتشددر .
 بزم شمدی دین اسلامک بزه اصل امر ایتمکده اولدیغی ایمان ایلله عمله باقهلم :

ایمان

ایمانه — اینانمقددر . اینانه جغمز شیرلی شو جله جاءعدر :

« لا اله الا الله محمد رسول الله » یعنی حق تعالی واردر وبردر .
 وحضرت محمد علیه الصلاة والسلام پیغمبردر . بزه خبر و یروب بیان
 بیورمشدر که : الله تعالی واردر ؛ و شریک و نظیری یوقدر ؛ و آنک ملکلری
 و کتابلری و پیغمبرلری و قضا و قدری و یوم آخرت دخی واردر .
 بوکا بویله جه اینانوب لساناً دخی اقرار ایدر ایسهک ایمان ایتمش
 و مؤمن و مسلم اولمش اولورز .

الله تعالی — رب العالمیندر . بزی ویری و کوکی و کوروب بیلدیگمز
 ده . اینجه مخلوقلری یاراتمشدر . دائمدر ؛ یعنی ازلاً و ابداً موجوددر .
 یوفای کوزلر آنی کورمن . اوهر شیئی کورر و بیلور .
 ملطهر — بزه کورنمیان بر طاقم کوزل مخلوقلردر . آنلرده حق
 تعالی نیک قوللریدر . نه اركك ونه دیشیدرلر . دائماً اكا عبادت و امر و نهینه
 اطاعت ایدرلر . بزم کبی سیوب ایچمز لر و او یومازلر .

کتابدر — جناب حقک پیغمبرلره — قوللرک سلامت و سعادتلری
 ایچون — وحی و انزال بیوردیغی کتب مبارکه در .
 پیغمبرلر — وضع الهی اولان دین و شریعتی امر الهی ایلله قوللره
 تبلیغ ایدن ذوات عظامدر . آنلر الله تعالی نیک خاص قوللریدر . پیغمبرمن
 حضرت محمد علیه السلام آنلرک افضل و خاتمه سیدر . آندن اول بر چوق
 پیغمبران کزین کیش کچمش و بعضارینه کتاب مخصوص دخی نازل اولمشدر .

و آندن صکره پیغمبر کلامشدر، و کلمیه جکدر . و کندیلرینه بر کتاب عظیم
الشان دخی انزال بیورلمشدر که او کتاب جلیل « قرآن » و « کلام
قریم » و « مصحف شریف » دیو او قومقده و از برله مکده و محترم طوتمقده
اولدیغمز کتاب کریمدر . بز کندیلرینه ایمان ایتمکله جمله پیغمبرلره ایمان
ایتمش اولدیغمز کی او کتاب کزینه ایمان ایتمکله دخی بتون کتب الهیه
ایمان ایتمش اولدق .

قضا و قدر — خیر و شر هر شیءك حق تعالی دن اولمسیدر . قوللر
کاسب ، حق تعالی خالق قدر .

آخرت — دنیاك صوکی دیمکدر که بو عالم فانی تامیله و بالفعل فنا
بولدقدن صکره ینه جناب خالق الکايناتك قدر و قدرتیله بشقه برنشأت
دها اوله جقدر که اوراده اییلر مکافات و فنالر مجازات کوره جکار و مؤمنلر
جنتده و مؤمن اولمیانلر ابدیاً و مؤمن اولوبده فنا عملده بولنه رق مغفور
اولماش اولانلر کناهلری مقداری جهنمده قاله جقدردر .
بز بونلرک جمله سنه ایمان ایتدیگمز جهنمه مسلمانز . بوده جناب حقك
بزه بیوک احسانیدر . الحمد لله .

عمل

مسلمانلارک بر بوجهتی وارددر که بوکا دین و اعتقاد تعبیر اولنور . برده
عمل جهتی وارددر که اکاده شریعت دیمشیدک . جناب حق بودین مبیننده
قوللرینه بر طاقم اعمال فرض قیلشدر . آنلرک برنجیسی نمازدر .

نماز

حق تعالی به وجه مخصوص اوزره عبادت ایتکدر . وجه مخصوصدن

مقصود : افتتاح تکبیری ، قیام ، قراءت ، رکوع ، سجود ، قعود در [*].
نمازده شرط ، انسانده ستیری لازم اولان یرلر مستور اولدندن صکره
ارککه کوسترلمسی جائز اولمیان اعضا دخی قیالی اولمق و اوست ، باش
و بدن و نماز قیلنه حق محل پاک بولنق و وقتی دخولنده قبله یه قارشو
طوروب قبله جنی نمازی نیت ایتک ودها اول آبدستلی اولمقدر .

آبدست

آبدست — نمازده وسائر محترمات دینیه مخصوص برتمیزلکدر .
آبدست ، یوزه نور و قلبه سروردر .

آنکده قاعده سی بسمله چکوب نیت ایدهرک ابتدا اللرینی و صکره آغزینی
و بورتی ودها صکره یوزینی ییقامق ، ثانیاً قوللرینی دیرسکلریله برابر
ییقامق ، ثالثاً باشنک درت بلو کندن بر بلو کنه مسح ایتک ، رابعاً آیاقلرینی
طوپوقلریله برابر ییقامقدر .

آبدستده بودرت فعل ، یعنی یوز ییقامق و اللریله برابر قول ییقامق
و باشه مسح ایتک و آیاق ییقامق ، فرضدرکه بونلرسز آبدست صحیح اولماز .
آیروجه ال ییقامق و آغزینی و بورتی ییقامق و بونلری ، و یوز و قول
و آیاق ییقامق ، اوچرکره یایمق سنتدر . باشه مسح ایتک بر کره دن زیاده
اولماز . آنک سنتی هر طرفی قاپلا یو مسح ایتکدر . الینک یاشیله قولاقلرینی
والنک ترسیله بوینی مسح ایتک دخی سنتدر . آبدستده نیت و بسمله
ایله باشلامق و تعریف اولنان ترتیبه رعایت ایتک و مساواک استعمال ایلمک
و آبدستی آره کچیرمیه رک علی التوالی آلمق دخی سنتدر .

لسان شرعده « فرصر » دیو دلیل قطعی ایله ثابت اولانه دیرلر .
دلیل ظنی ایله ثابت اولانه ده « راجب » دیرلر . آبدستک واجبی یوق

[*] بونلریدنجه صحیفه ده وصفت صلات فصلنده میندر .

ونمازك واردر . « سنت » فرض و واجب اولمى-هرق پيغمبر من صلى الله تعالى عليه وسلم افند من حضرتلرينك ايشلدكلرينه ديرلر [*] . بك آز ايشلدكلرينه « مستحب » تعبير ايدرلر كه بونلر مشروعات انواعيدر . غير مشروع اولان ش-يلرك قطعياً ممنوع اولاننه « حرام » وغير قطعيسنه « مكروه » ديرلر . مثلاً قادين قسم-ك ار ككه كورنمى وار ككلر ايچنده آبدست آلمى حرامدر يعنى قطعياً ممنوعدر . آبدست-تده صويى اسراف ايتك مكروهدر . آبدست صوينك تميز اولمى ومثلاً كلب يالامش اولمى دخی شرطدر . كدى ايچرسه مكروه اولور .

بش وقت نماز

آبدست تعريف اولمى-ديغى اوزره آلدقن صكره معين اولان بش وقت-ده نماز قيلنور كه جملهسى امرالهيدير . قيليان كنه-اكاردر . اينانميان مؤمن دكلدر . هر وقتك نمازى بشقه بشقهدر . صباح نمازى درت ركعدر . اولايكى ركعت سنت قيلنور . بعده ايكي ركعت فرض قيلنور . اوكله نمازى اون ركعدر . اولادرت ركعت سنت بعده درت ركعت فرض قيلنور وفرضدن صكره ايكي ركعت سنت دها قيلنور كه بوكا « صوك سنت » تعبير اولنور . ايكندى نمازى س-كز ركعدر . ابتدا درت ركعت سنت واردر . بعده درت ركعت فرض قيلنور . اقشام نمازى بش ركعدر . اولاوچ ركعت فرض و بعده ايكي ركعت سنت ادا اولنور . ياتسو نمازى اون ركعدر . اولادرت ركعت سنت بعده درت ركعت فرض قيلنور . و بعده ايكي ركعت صوك سنت قيلنور . صباح [*] كنديلرندن صكره خلفاء راشدينك فعللرى دخی سنت داخلىدهدر . پيغمبر منك قول شريفلرينه وتقريرلرينه يعنى كوروب وطويوب منع بيورمدقلىنه دخی « سنت » اطلاق اولنور .

واوكله و آقش-ام نمازلىرىنىڭ سەنتلىرى ھې «مۇكر» دركە اص-لا ترك اولماز . ايكندىنىڭ سەنتىلە ياتسونىڭ ايلك سەنتى «غېر مۇكر» دركە پاك طار و ضرورتلى وقتدە ترك اولانە بىلور . ياتسونىڭ صوك سەنتى دخى اوكلەنىڭ صوك سەنتى كېي مۇكد دركە ترك اولماز .
ياتسونىڭ بىتەكەن صكرەدە «تر نمازى» واردركە آنكەدە ھەر كېچە قىلىشى واجىبدۇر . او ، اوچ ركەتدۇر .

ركەت — قىيام ، قراءت ، ركوع و سجدە فعللارنىڭ حاصل اولور . نماز دە «قىيام» قىلەيە قارشو اياقدە طور مقدر . «قراءت» قرآننىڭ بىر شى او قوم مقدر . «ركوع» اللرىلە دىزلر بىن طوتەرق اكيلىمكدر . «سجدە» باشنى يەرە قويۇمقدر . آكا «سجدە» دخى دىزلر . بىر ركەتدە بىر قىيام و قراءت و بىر ركوع و ايكي سجدە واردۇر . ھەر ايكي ركەتدە بىردە او طور مق واردركە آكا «قعدە» دىنلور . ايكي دن زىيادە ركەتلى نمازلىك قعدەسى ايكي اولور . بىر نچىسە «قعدە اولى» و ايكنچىسە «قعدە اخىرە» دىنلور . قعدە اخىرەدە سەلام و بىر يلوب نماز بىتورلمش اولور . قعدە اخىرە دخى داخل اولدىغى حالە قىيام و قراءت و ركوع و سجدە نمازك اركانىدركە آنلر نماز دە فرض اولدىغىن نماز آنلرسىز اولماز [*] . ھەر ركەتدە بىردە «قۇمە» واردركە ركوع دىن صكرە طوغرى بلوب دىكلىمكدر . بىردە «جلىسە» واردركە ايكي سجدە آرەسەندە طوغرى بلوب او طور مقدر .

وتر نمازىنىڭ صوك ركەتدە ركوع دىن اول «قنوت» واردركە قىيامدە ايكن بعد القراءۃ ال قالدىروب تكبير آلەرق يىنە اللرىنى باغلايوب «اللهم انا نستعينك» : الخ دعاسى او قوم مقدر .

رمضان شريف كېچەلىرىنە مخصوص بىردە «تراويح نمازى» واردركە

[*] اركانك بىردە افتتاح تكبيرىدۇر . بيانى كلور .

يكرمى ركهتدر . آنى قىلىق سنت مؤكده در . ياتسوايله و تر نمازى آره سنده
قىلنور . ايكي ياخود درت ركهتده برسلام و يريلور .

صفت صلات

صلاة — نماز ديمكدر « صفت صلاة » دخى نمازك نصل قىلنه جنى
ديمكدر . نمازه كييملى ، قوشاملى طوريلور و صاچلار كورنماك اوزره
باشلار قالينجه بر نماز بزي ايله اورتيلور . برخانم ابدستنى آلوب باشنى
اورتدكدر صكره قبله به [۱] قارشو آياق اوزرى طوروب قبله جنى نماز مثالا:
صبح نمازى ايسه وقتنده قىلدیغنه كوره : « نیت ایلدم صباح نمازینك
سنتنى (ياخود) فرضنى ادايه . » و وقتنده قالقه ميوبده كونش چيققدن
صكره قبله جق اولور ايسه : « نیت ایلدم صباح نمازینك سنتنى (ياخود)
فرضنى قضايه » ديوب [۲] ايكي الارينى اوموزلرى حذاسنه قدر
قالديره رق و آوچلرى ايچنى قبله به قارشو كتوره رك كندى ايشيده جك
قدر « الله اكبر » دير و كوكسى اوستنه الارينى باغلار . يعنى صاغ النى صول
الينك اوستنه قويه رق كو كسنده طوتار .

« الله اكبر » ديمكه تكبير تعبير اولنور . هر ركهتك انتقالاتنده يعنى كرك
قيامدن ركوعه و ركوعدن سجوده و ارلدقده و كرك سجوده دن جلسه كلندكده

(۱) قبله من مكه مكرمه ده كى كعبه معظمه در .

[۲] نمازى وقتنده قيلمغه (ادا) و وقتنى كچور دكدر صكره قيلمغه (قضا)
تعبير اولنور . هر نمازده نیت بوكا كوره اولور . (قضا) فرض اولان نمازلره ،
برده و تر نمازینه مخصوصدر . صباح نمازینك سنتندن ماعدا اولان سنتلر قضا
اولنماز . انكده قضا اولمى كونى كونه اوكله وقتى كيرمزدن اولجه قلندىنى
صورتده در . كونى كچه جك و ياخود اوكله وقتى كيره جك اولورسه اودخى قضا
اولنماز . يالكز فرضى قضا اولنور . هر نمازى وقتنده قيلمغه همت ايلملى ، كچكدر .
ماملى و قضايه براقامليدر . پيغمبر من صلى الله تعالى عليه وسلم افند من : « افضل اعمال
نمازى وقتنده قيلمق و ابوينه حرمت ايتمكدر » بيور مشلردر .

و جلسه دن سجده یه کیدلده و سجده دن قیامه و یا قعدده یه قالقدده
 و یا خود قعدده اولادن قیامه انتقال اولندقدده «الله اکبر» دینلور که: یارب
 سکا نه صورتله عبادت اولنسه سن اندن متعالی سین. دیمک مقامنده در.
 نمازک ابتدا سنده اولان تکبیره (افتتاح تکبیری) تعبیر اولنور. بوده نمازک
 فروض وارکانی جمله سندن در. هیچ بر نماز بونسر اولماز. نمازده ال قالدیر مق
 افتتاح تکبیرینه و برده و تر نمازینک قنوتیچون ایدیلده جک تکبیره
 مخصوص در [۱] و سندن در. افتتاح تکبیرندن صکره او قونده جق شی
 «سبحانک اللهم» الخ در. اندن صکره «اعوذ بالله من الشیطان الرجیم»
 «بسم الله الرحمن الرحیم» دینوب فاتحه سوره سی او قنور و نهایتنده «آمین»
 دینور. بعده ضم سوره ایدیلور که فاتحه شریفه دن بشقه بر سوره یا خود
 برقاج آیت کریمه او قنور. سبحانک الخ او قومق و اعوذ، بسمله حکمک
 و نهایت فاتحه ده آمین دیمک سنت و فاتحه شریفه یی او قومق و ضم سوره
 ایتک واجبدر. بو واجبلرک ضمننده فریضه قراءت یرینه کتورلمش اولور.
 و بونلر هپ کندی ایشیده جک قدر کیزلی او قنور.

بعده الله اکبر دیو رکوعه و اریلور. و اوچ کره «سبحان ربی العظیم»
 دینور که بوکا تسبیح دینلور. آندن صکره «سمع الله لمن حمده» دیندرک
 قومده یه طوغریلنور و قومده «ربناک الحمد» دینور. اولکیسنه تسبیح
 و بوکا تحمیر تعبیر اولنور. بعده «الله اکبر» دیو سجده یه و اریلور
 و اوچ کره «سبحان ربی الاعلی» دینور که بونک دخی اسمی تسبیحدر. آندن
 صکره «الله اکبر» دیو باش قالدیریلوب جلسه یه طوغریلنور. بعده ینه
 «الله اکبر» دیوب ایکنجی سجده یه و اریلور و ینه اوچ کره «سبحان ربی
 الاعلی» دینور. بعده «الله اکبر» دیو ایکنجی رکعتیه قالقیلور.

[۱] بیرام نمازلرنده دخی تکبیرات زائده ده ال قالدیریلور ایسه ده انی
 قادیلر قیلماز.

ایکنجی رکعت دخی برنجی رکعت کبیر شوقدر که آند سبجائک
واعوذ او قنویوب بسمله باشلانور. ایکنجی رکعتک ایکنجی سجده سندن
صکره قعدہ اجرا اولنور. آندہ او قونہ جق شی اکر قعدہ اولی ایسه یالکز
التحیات الخ در. واکر قعدہ اخیرہ ایسه التحیات الخ دن صکره «اللهم صل» ر
دخی او قنور [*]. قعدہ اولی اولدیغنه کوره التحیات الخ او قوندیغنی
متعاقب «الله اکبر» دینهرک او چنجی رکعتہ قیام اولنور. قعدہ لردہ التحیات
اومق واجب اولدیغنی کی قعدہ اولاده تحیاتی متعاقب او چنجی رکعتہ
قیام ایتک دخی واجبدر

او چنجی رکعت ایکنجی رکعت کبیر در رنجی رکعت دخی اویله در.
شوقدر که درت رکعتی نماز اکر فرض ایسه صوک ایکی رکعتده یالکز
فاتحه شریفه او قنور ضم سوره ایدلیه رک رکوعه واریلور واکر سنت
ایسه صوک ایکی رکعتده دخی فاتحه شریفه ضم سوره ایدیلور. اوچ
رکعتی نماز آقشام نمازینک فرضیه صلات وتردن عبارت اولوب بونلردن
آقشام نمازینک او چنجی رکعتده فاتحه شریفه متعاقب رکوعه واریلور.
وتر نمازینک او چنجی رکعتده ایسه فاتحه شریفه ضم سوره ایدیلور.
بعده یکیدن نمازه طوزر کی «الله اکبر» دیوال قالدیرلوب باغلانهرق
قنوت اولنور یعنی «اللهم اناسئعینک» الخ دعای او قنور. آندن صکره
رکوعه واریلور. نمازلر قعدہ اخیره نک نهایتنده ایکی طرفه ویریلان
سلاملر ایله نهایت بولور که تحیات و صلواتدن صکره باشنی اولاً صاغ
وصکره صول طرفه چوپره رک هر ایکی جانبہ «السلام علیکم ورحمة الله»
دیمکله نمازدن چیقلمش اولور.

[۰] ایکندینک ویاتسونک درت رکعتی سنترنده قعدہ اولی قعدہ اخیره کی عد
اولنهرق «اللهم صل» لر او قنور و او چنجی رکعتہ قیامده نمازه یکی باشلار کی
سبجائک واعوذ دخی زیاده ایدیلور، درتده برسلام ایله قلنان تراویح نمازنده
دخی بوقاعدیه رعایت اولنور.

دقت ایدیکز که نمازك ابتدا وانتهاسند، ذکر مراد اللهدر . وایچنده او قود یغمز
 کلام الله و کلام رسول اللهدر . بناء علیه «الله اکبر» دیو افتتاح تکبیرینی آلهرق
 نمازه طور د یغمزدن اعتباراً سلام ویرنجدهیه قدر نمازك خارجند بزه مباح
 اولان شیر، مثلاً عکس، ایچمکس لقردی ایتمکس حرام اولور . بونلردن برینی
 یاپه جق اولسه ق نمازمن بوزیلور . قادین قسمنه کوره نمازده باشی آچیلق
 ویاصاچی یاخود وجودندن بریری کورنمک ایله دخی نماز فاسد اولور . نمازه
 طوران آدم کندینی حضور حقه و تکریمنه مناجاتده بیلهرک کمال ادبله
 بولمق ایچون اطرافد باقمق واثوابنی دوزلتمک و قاشمق و آغزینی آچارق اسنه مک
 و برینه سوزو یا قاش کوزا تمک و یاخود قصداً او کسورمک کی شیردن احتراز
 ایتملیدر [۵] کوزلرینی یومیوب قیامده سجدده ایدم جکی محله ورکوعده
 آیاقلرینک اوستنه و سجدده بورنمک اوجنه و جلسه و قعدده کند
 قوجا غنه و سلام ویرر ایکن آموزلرینه باقمق آداب صلاتدنذر .

رکوعه وارد قده دیزلرینی پک دیک طوتمیوب پارمقلرینی بری برندن آیرمه یهرق
 اللرینی دیز قاپاقلری اوزرینه قور وارقه سن دوزو بر از میالی طوتار و سجددهیه
 واریلور ایکن یره ابتدا دیزلرینی و صکره اللرینی ودها صکره باشنی کتیرر .
 سجدده دن قیامه عودتده بونک عکسنی یاپار که ابتدا باشنی و صکره اللرینی
 ودها صکره دیزلرینی قالدیرر . سجدده ایتدیکی وقت بورتی دخی آلی
 ایله برابر یرده بولاندیرر و یوزی ایکی اللرینک آره سنده بولنور و پارمقلرینی
 آچاز و طویل طور و ب قارنی اویلقلرندن و قوللری قولتقلرندن اوزق اولماز .
 جلسده و قعدده صول قایناغنی یره کتیروب صاغ قایناغنی آلتندن آیاقلرینی
 چیقارر و یاتمنه کتیروب دیک طوتماز و اللرینی اویلقلری اوزرینه قور .
 قرآن اولمیهرق نمازده اوقنان شیر وافتتاح تکبیرندن ماعدا تکبیرلر
 و تسبیح و تسمیع و تحمیدلر و قیام و رکوع و سجدده کی وضعیتلر بتون
 [۶] مکروهات و مفسدات یکدیگرینه ضیح ایدیلهرک ذکر اولمشدر .

سنت وانلردن ماعدا ادبه متعلق تعریف ایدیلاں شیر مندوب و مستحیدر .
 اخطار - قیز چوجقلر جامعده بولندقلری وقت اک کیروده
 طوروب صف باغلارلر . صفاق قدر دکلر ایسه قادیلرک اره سنده
 طوررلر . امامه او یوله جنی زمان یوقاریده تعریف اولنان نیتہ «اویدم
 امامه» تعیریخی دخی زیاده ایدوب نمازده امامه متابعت ایدرلر . جماعتله
 قلنان نمازلرده تکبیرلردن و سبحانک دن و تسبیح و تحمیددن وقعه لرده کی
 تحیات و صلواتدن ونهایته کی سلاملردن بشقه برشی اوقنماز . امامک
 جهرأ اوقودیغی نمازلرده « ولا الضالین » دیدیکی وقت کیزلیجه « آمین »
 دینورکه « یارب دعا منی قبول ایله » دیمکدر .

نمازک ختامنده هر سلام ویرلدکجه اوقونمقده اولان « اللهم انت السلام
 ومنک السلام تبارکت یا ذا الجلال والا کرام » جمله سی اوقوندقن صکره
 « سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اکبر ولا حول ولا قوة الا بالله العلی
 العظیم » دینور وبعده اعوذ چکیلرک آیه الکرسی اوقنور . آندنصکره
 برتسبیح طوتیلررق یاخود پارمقلرینک ایچ بوکوملریله حساب اولنهرق
 اوتوز اوچ دفعه « سبحان الله » و اوتوز اوچ دفعه « الحمد لله » و اوتوز
 اوچ دفعه « الله اکبر » دینور . بعده « لا اله الا الله وحده لا شریک له
 له الملك وله الحمد وهو علی کل شیء قدیر » دینوب الارکوکسه طوغری
 قالدیریلررق و آوجلر بوزه مائل طوتیلررق کال تضرع ایله حق جل
 و علا حضر تلیرنه نیازودعا اولنور .

دعا دخی عبادتدر . الله تعالی دن حاله مناسب هرشی استیلور .
 اک زیاده ایستنه جاک شی عفو و عافیت و حسن و عاقبت و سزله کوره همده
 حسن نشانددر .

پادشاه اسلام پناه حضر تلیرنه خیرایله دعا ایتمک هر کس ایچون وظیفه در .
 ابوینک صحت و سلامتلی و سعادت عمر و معیشتلی ایچون چوجقلر دعا ایدر .

دعائک ہم اولندہ وہم آخرندہ برر کرہ صلوات شریفہ اوقیوب
ختمندہ « سبحان ربك رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله
رب العالمين » ديهرك اللاريني تبرکاً وتقلاً یوزینه سورر .

آبدستلی نمازلی انس-انلر یوزلرندن بیلنور . آنلرک یوزلری نورلی
وسوعلی اولور . حق تعالی کندیسنه عبادت ایدن قوللرینی سور و آنلرک
بدنلرینه قوت و عمرلرینه برکت و یوزلرینه ملاحت بخش و احسان ایدر .
اللهم أعنا على ذکرک وشکرک وحسن عبادتک .

اورج

امر آلهی اولان عبادتک بری ده رمضان شریف اورجیدر .
اورج — رمضان کونلرینی [*] امتثالاً لامر الله صباحدن اقشامه
قدر آج و صوسز کچیرمکدر .

کیجهلری سحر و قی قالدیلوب « سحر » نامیلہ تدارک اولنان طعامدن
یینور . بعده امساک وقتندن که (شفق آندیغی زمان) تعبیر ایتدی کمز وقتدن
اعتباراً دیمکدر اورجه نیت اولنه رق کونشک غروبنه قدر بیه جکه
وایچه جکه و سائر اورجی بوزان شیلره صبرایدیلور . کونش باتنجه اورجلر
آچیلور . اورجه لسان عربده « صوم » و طومغه « امساک » و آچغه « افطار »
تعبیر اولنور .

چو جقلریدی یاشنده نمازه و طقوز یاشنده اورجه باشلار . نمازلرینک
واورجلرینک ثوابی آنلرک کندیلرینه عائددر . اوکره دنه دخی عندالله
تعلیم ثوابی وارددر .

بونلر یعنی نماز و اورج عبادت بدنیه درکه بدن ایلہ اولور . عبادتک
[*] اورج فرض اولیه رک سائر کونلرده دخی طوتیلور . یالکز سنه ده بش کون
وادرکه آنلرده اورج طوتلماز . بونلر شکر بایرامنک ایلک کونیلہ قربان بایرامنک
درت کونندن عبارتدر .

مالیسی یعنی مال ایله اولان قسمی دخی واردر . صدقه ویرمک و خیر و خسانده بولمق او قسمدندر . بونلر مندوب و مستحبدر . عبادت مالیه نك فرض و واجب قسملری دخی واردر . زکات ، زنکینلره فرض و صدقه فطر ، واجبدر ، چوجقلر زنکین دخی اولسه زکات آنلره فرض اولمديغندن بوراده آندن و جندن — که اوده من جهة عبادت مالیه در — بحث اولمیه جقدر . فقط صدقه فطر اهل یسار اولان بیوکه و کوچکه لازم اولدیغندن آنی چوجقلرک بیلسی اقتضا ایدر .

«صدقه فطر» اورج آچق ایچون ویریلان صدقه معناسنه اوله رق رمضان شریفک صو کند و نهایت بایرام کوتی کچیر میهرک ایدیلان تصد قدر که مقداری هر سنه مطبوع ورقه لر ایله تعیین اولنه کلمشه در . خلاصه سی ، برفقیهرک اقشاملق و صبا حلق بیه جکی و یا خود آنک بدلیدر — هر کس علی مراتبهم ویرر زنکینلرک کی عالیجنابانه اولور . آنی بیوکلر هم کندیلری ایچون ، همده چوجقلری و کوله و جاریه لری ایچون اعطا ایدرلر [*] . چوجقلرینک اگر کندو مال و آچه لری و ارایسه صدقه فطرلرینی چوجقلرک کندی پاره سندن ویررلر ،

وظائف ادبیه

انسان ایچون ادب اک بیوک وظیفه در . مخلوقه قارشو اولان وظیفه ادبیه نك باشلیجه سی انسان کندندن کوچکنه شفقت و مرحمت و بیوکنه تعظیم و حرمت ایتمکدر ، تعظیم و حرمت ایدلمسی لازم اولان بیوکلر برنجی در جهده خلیفه روی زمین پادشاه همزافند من حضر تلیدر . بعده انا و بابا و خواجه در .

[*] چوجق ، بالغ اولیان دیمکدر . مبدأ سن بلوغ طقوز و منتهای سن بلوغ اون بشدر . کوله و جاریه دن مقصود آزادلی اولیانلر در . آزادلیلرک صدقه فطرلری کندی کیسه اقتدارلرینه عائد اولدینی کی اجرتلی اوشاق و خدمتچی قیز و قادینلرک صدقه فطرلری دخی کندیلرینه عائددر .

بولاره و كندىنى بيلور هر بيوكه حرمت ورعايتله برابر كندندن
 كوچكلره مرحمت و شفقت اوزره معاملله ايتلى و فقيرلره كبر ايتيوب
 آجىلىدر . فقيرلر دخی صبر و قناعت اوزره بولنوب آج كوزلى اولماملیدر .
 قزىلر بيوكلك و يردكلى تربيه يى حسن تلقى ايتلى و آغرى باشلى خانم
 اولمایدر . آغزىنى يلان سويله مكه و بدللكه و يمين ايتمكه و آند و يرمكه
 آلدردماملی و هر لقردى يه قارشى ماملیدر . هرايشتيديكى ده سويله ماملیدر .
 ايلر و تربيه ليلر ايله كوريش-وب حسن خلق پيدا ايتلى ، چتين خويلى
 اولماملیدر . چركين خوى چركين يوزدن دها چركيندر . كوزل خويلى
 اولانلر يابانچيلر آرسنده بيله اقربا كى بولنورلر . چركين خويلولر
 ايسه كندى اقرباسى ايچنده دخی يبانجى صايلورلر . كيمجه ايركن ياتوب
 صباحلين ايركن قالملى و آبدستى آلوب باشنى طاراملی و كينوب قوشانلى
 و لباس و بدتى دائما تمیز طوتملیدر . ايركن قالميانه تنبل ديور . تمیز
 اولميانندن هر كس ايكره نور .

هر هفته طرناغكى كس . هر كسك ايچنده ساقز جيكنده . ديش
 قارشدرمه . پارمغكه كى يوزكله اوينامه . قهقهه ايله كولمه . كرينمه .
 چوق اسندهمه . اسندهك كلورسه اغزكى الكله قاپا . پارمغكى بورنيكه
 صوقه . آشكاره سندن اوتانه جغك شيئي كيزلى دخی ياپمه . بشقه سنده
 صوريلان شيه سن جواب ويرمه . ياك ييديكك زمان ييمك ايچون
 يشانقده اولميوب بلكه يشانه جق قدر ييمك يينيك لازم اولديغنى
 خاطر ايوپده اكا كوره اكل ايت ، بوغاز كار اولمه . بيوكلر باشلامدقچه
 س-فره يه ال اوزاتمه . كندى اوكدن يى ، ايلرو كيمه . اثنای طعامده
 بشقه سنك يمكنه و ييديكنه باقمه . بسمله ايله باشلا ، الحمد لله ايله قالق .

الحمد لله على التمام . والصلاة والسلام على سيد الانام . وعلى آله الطيبين
 وصحبه الكرام . وقد اتفق ختامه مثل (نعمة الاسلام) فى قزىل طپراق
 فى اوائل فصل الخريف سنة ۱۳۱۲ من الهجرة المقدسة

